

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

GEÇMİŞTEN GELECEĞE DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİ ⁽⁺⁾

Yrd. Doç. Dr. D. Ali ARSLAN ^(*)
Gaziosmanpaşa Üniversitesi-TÜRKİYE
Dr. Mustafa ÇAĞLAYANDERELİ ^(**)
Mersin Üniversitesi -TÜRKİYE

ÖZET:

Bu çalışmada, Denizli milletvekillerinin sosyolojik profillerini ortaya koymak hedeflendi. Bu amaçla, Türk siyasi elitlerinin oluşturduğu araştırma evreninden, örneklem kümesi olarak 1950-2005 yılları arasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapmış Denizli parlamenterleri seçildi. “Konumsal Analiz Tekniği” kullanılarak, TBMM’nin kurumsal kayıtları, yayınları ve meclis albümleri incelenerek, çok partili dönemde Denizli milletvekilliği yapmış siyasi elitlerin toplumsal özgeçmişleri temelinde bir data seti oluşturulacak.

Bu veri seti, SPSS ortamında, yaş, cinsiyet, eğitim, mesleki özgeçmiş, aile yapısı gibi sosyal ve demografik faktörlerden hareketle, çok partili dönem Denizli milletvekillerinin sosyolojik profilleri analiz edilecek. İkinci aşamada, çok partili dönem Türk siyasi elitleri ile ilgili bir değerlendirme verilecek. Son aşamada ise, çok partili dönem siyasi elitleri içinde Denizli milletvekillerinin yeri incelenerek, Türkiye’nin genel siyasi yapısı içinde Denizli’nin siyasi yapısı irdelenecek.

Anahtar Sözcükler:

Denizli, Denizli Milletvekilleri, Çok Partili Dönemde Denizli Milletvekilleri, Denizli’nin Siyasi Yapısı, Elit, Siyasi Elit, Türk Siyasi Elitleri.

ABSTRACT

Sociological Profiles of Denizli MP’s

This study was designed to find general characteristics of Denizli MP’s in Multi Party Period (Since 1950 up to Date). Social background characteristics were employed to realise the purposes. Documentary and historical research techniques were used during the study.

Key Words:

Denizli, Denizli MP’s, Denizli MP’s in Multi Party Period, Political Structure of Denizli, Elite, Political Elite, Turkish Political Elites.

⁽⁺⁾ Bu çalışma, Uluslararası Denizli ve Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu’na bildiri olarak sunulmuştur.

^(*) Sosyolog ve siyaset bilimci.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 60100-TOKAT/ TÜRKİYE
GSM: 0532 270 81 45, İş Tel: (+90 356) 252 16 16/ 34 19, Faks: (+90 356) 252 15 46

E-posta: arslandali@gop.edu.tr, cimderaslan@hotmail.com

^(**) Sosyolog. Mersin Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Mersin/TÜRKİYE.

1. GİRİŞ:

Toplumsal yapı içindeki konumları, kontrol ettikleri kaynaklar ve sahip oldukları güç bakımından toplumsal hiyerarşinin en üst katmanlarını oluştururlar. Birey ve toplum açısından hayati öneme sahip olan elitler, toplumların sosyo-politik yapılarının şekillendirilmesinde de stratejik roller üstlenirler. Siyasi elitler, toplumların siyasi yapıları içinde, en etkin elit gruplarından birini oluştururlar. Milletvekilleri ise, siyasi elitlerin en temel unsurlarındandır.

Bu bağlamda, çalışmanın temelini oluşturan elit kavramı üzerinde kısaca durmak gerekir. Elit kavramı Mosca (1939) tarafından keşfedilmiş olmakla birlikte, Pareto tarafından popülerlik kazandırılmıştır. Pareto eliti, belirli hiyerarşik yapılanmalar içinde en üst konumu elinde bulunduranlar veya kendi faaliyet alanının en iyileri, en etkilileri olarak tanımlar (Arslan, 1995: 12). Bir başka deyimle, Pareto'ya göre elit, kendi çalışma alanlarında zirvede bulunan insanların oluşturduğu toplumsal sınıftır (Arslan 1997: 22 ve 1995: 4).

Daha analitik bir açıdan ele alındığında elit, kurumsal iktidara sahip, toplumsal kaynakları kontrol edebilecek konumda bulunan, karar verme sürecini doğrudan ya da dolaylı olarak ciddi bir şekilde etkileme yetisine sahip (Dahl, 1961), karşıtlarına rağmen istek ve amaçlarını gerçekleştirebilme gücündeki bireyler olarak tanımlanabilir (Arslan, 2005-a; Arslan, 2004-h).

Metodolojik (Gilbert, 1994; Moyser & Wagstaffe, 1987) olarak, konuyu daha anlaşılır hale getirebilmek için elit olgusu, “konumcu yaklaşım” ya da “kararcı yaklaşım” (Turhan, 1991) kullanılabilir. Konumcu ve kararcı yaklaşımlardan hareket edildiğinde elitler, önemli toplumsal kurumların en üst ya da karar verme sürecine en yakın konumlarını işgal eden bireylerdir. Önemli toplumsal kurumlar denildiğinde de akla öncelikle siyaset (Arslan, 2004-c; Arslan, 2004-d), ekonomi (Arslan, 2003-e), ordu (Arslan, 2004-j), yargı, eğitim, medya (Arslan, 2004-ı), ... vb. kurumlar gelir. Genel olarak siyasi elitler, siyaset kurumu içinde en üst ya da en üste yakın konumları işgal eden bireyler olarak tanımlanabilir. Bir başka anlatımla, siyasi partiler ile yasama ve yürütme organlarında en etkin ve yetkin konumdaki bireyler, siyasi elit kavramı kapsamına girer. Araştırmanın temelini oluşturan siyasi elitler (Landau, 1980), özellikle de Denizli milletvekilleri, metodolojik açıdan ve “konumsal yaklaşım” kullanılarak tanımlandı.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ:

Araştırmanın temel hedefi, Denizli milletvekillerini sosyolojik açıdan incelemek, onların sosyolojik profillerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, elit sosyolojisinin (Hertz & Imber, 1995; Moyser & Wagstaffe, 1987) yöntem (Gilbert, 1994; Bulmer, 1994) ve teknikleri kullanılarak, Türk siyasi elitlerinin oluşturduğu araştırma evreninden, örneklem kümesi olarak 1950-2006 yılları arasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapmış Denizli milletvekilleri seçildi. “Konumsal Analiz Tekniği” kullanılarak, TBMM'nin kurumsal kayıtları ve yayınları özellikle de meclis albümleri (TBMM, 2003; TBMM, 2000; TBMM, 1997; TBMM, 1994; TBMM, 1992) incelenerek, çok partili dönemde (Arslan, 2005-b; Albayrak, 2004) Denizli milletvekilliği yapmış siyasi elitlerin toplumsal özgeçmişleri temelinde bir veri seti oluşturuldu. Bu veri setleri SPSS (Healey, 1993; Fielding, 1995; Gilbert, 1997; Altunışık, 2004) kullanılarak analiz edildi.

Oluşturulan veri seti temelinde, çok partili dönem Denizli milletvekillerinin sosyolojik profilleri yaş, cinsiyet, eğitim, mesleki geçmiş, aile yapısı gibi sosyal ve demografik faktörler bazında analiz edildi. İkinci aşamada ise, araştırmacının daha önceki araştırmalarda çok partili dönem (Arslan 2003-d) Türk siyasi elitleri (Çağlar & Arslan 2000) ile ilgili ortaya koyduğu genel bulgulardan hareketle, çok partili dönem Türk siyasi elitleri içinde Denizli milletvekillerinin yeri ve Türkiye'nin genel siyasi yapısı içinde Denizli'nin yerinin irdelenmesi amaçlandı.

3. 1950'DEN GÜNÜMÜZE DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİNİN SOSYOLOJİK ANALİZİ

Toplumların sosyo-politik yapıları araştırılırken genellikle “eşitsizlik” olgusundan yola çıkılır ve toplumsal yapı içinde cereyan eden “güç ilişkileri” incelenir. Bu amaç için “sınıf teorisi” (Meisel, 1962) ya da “elit teorisi” (Arslan, 2004-a; 2004-b; 2003) kullanılır. Sınıf teorisi, toplumsal farklılaşmayı açıklarken “sahiplik” ve “kontrol” kavramlarını kullanır. Elit teorisi (Etzioni, 1993) ise daha çok sosyo-politik eşitsizlikler üzerinde durur.

Elit teorisi (Etzioni, 1995) iktidar (güç) olgusunu temel almakla birlikte, öteki toplumsal kaynaklar üzerinde de durur (Arslan, 1998). En basit anlamıyla elit teorisi toplumu güç sahibi ve yöneten “azlar” ve yönetilen “çoklar” olarak iki kategoriye ayırır. Güç büyük ölçüde, elit olarak tanımlanan yöneten azların elinde yoğunlaşmıştır (Arslan, 2004-c; 2004-d; 2003-f). Araştırmada, elit teorisini temel alarak, Türk siyasi elitlerinin (Arslan 2001; Frey 1965) önemli bir bileşenini oluşturan Denizli milletvekillerinin sosyolojik profilleri (Arslan, 2004-e), 1950'den günümüze uzanan süreç içinde yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve eğitim türü, meslek, medeni durum gibi temel sosyolojik değişkenler kullanılarak incelendi.

3.1. YAŞ ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİ

Elitlerin dolaşım süreci denildiğinde, öncelikli olarak akla gelen etkenlerden birisi yaş faktörüdür. Bu etken, dün olduğu gibi bugün de, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan toplumlarda, toplumsal ve siyasal yaşam açısından önemini halen sürdürmektedir. Yaş faktörü, Türk toplumunda elitlerin dolaşımı, özellikle de siyasi elitlerin dolaşımı süreci üzerinde oldukça büyük etkiye sahiptir. Çok partili dönemde, Türk siyasi hayatında kilit roller üstlenmiş Türk siyasi elitleri, yaş etkeni temelinde incelendiğinde de, ortaya çıkan bulgular bu sayıtlıyı destekler doğrultudadır. Yapılan çalışmalar, bu dönem Türk siyasi elitlerinin yaş ortalamasının 45.86 olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ise, Türk siyasi hayatında orta yaş grubunun egemen olduğunun göstergesidir (Arslan, 2006). Tablo 1'de de görüldüğü gibi 1950'den günümüze Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görev yapmış/yapmakta olan Denizli milletvekillerinin yaş ortalaması da, Türkiye ortalamasına oldukça yakındır.

Tablo-1
Denizli Milletvekillerinin ve Türk Siyasi Elitlerinin Yaş Ortalaması

	1950'den Günümüze Siyasi Elitler	
	Türkiye Geneli	Denizli
Ortalama Yaş	45.86	44.97

Kaynak: Arslan'ın 2005 ve 2006 yıllarında gerçekleştirdiği araştırmalarda ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

AKADEMİK BAKIŞ

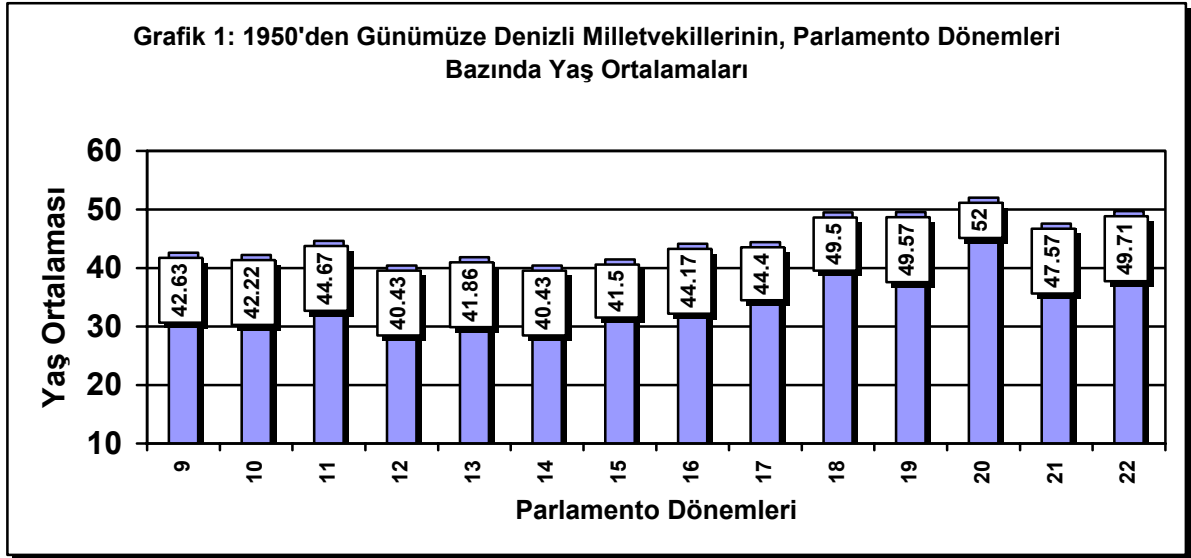
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo-2
1950'den Günümüze Denizli Milletvekillerinin Yaş Özellikleri

		Denizli Milletvekillerinin Yaş Özellikleri
N	Geçerli	98
	Eksik	98
Ortalama Yaş		44.97
Minimum Yaş		28
Maksimum Yaş		62

Kaynak: Arslan'ın 2006 yılında gerçekleştirdiği araştırmada ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

On dört parlamento dönemini kapsayan süreçte Denizli milletvekili olarak yasama ve yürütme sürecinde hayati roller üstlenmiş Denizli milletvekillerinin yaş ortalaması 44.97'dir. Türk Parlamentosu çatısı altında Denizli milletvekili olarak görev yapan Türk siyasi elitlerinin en genci 28 yaşındadır. Bu dönemde görev yapmış en yaşlı Denizli milletvekili ise 62 yaşındadır (Tablo 2). Konu, parlamento dönemleri bazında incelendiğinde de oldukça önemli bulgularla karşılaşılır. En genç Denizli milletvekilleri grubu, 1961 genel seçimleri ile şekillenen 12. dönemde ve 1969 genel seçimleri ile şekillenen 14. dönemde TBMM çatısı altında görev yapmışlardır. Her iki dönemde de Denizli milletvekillerinin yaş ortalaması 40.43'tür (Grafik 1). En yaşlı Denizli milletvekilleri grubu ise, 1991-1995 yılları arasında, 20. dönem parlamentosunda görev yapmıştır. Bu dönem Denizli milletvekillerinin ortalama yaşı 52'dir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

3.2. DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİNİN MESLEKSEL ÖZGEÇMİŞLERİ:

Geçmişte olduğu gibi günümüz toplumlarında da, toplumsal yapı içinde servet, prestij ve siyasal güç gibi toplumsal kaynakların dağılımında önemli rol oynayan faktörlerden biri de meslek etkenidir. Değişen toplumsal koşullara paralel olarak, bu etkin meslekler kategorisinin bileşenleri değişse de, hemen her dönemde toplumsal yaşamda bazı meslekler, diğer mesleklere oranla daha ön planda ve daha etkili durumdadır. Etkin meslekler kategorisinin bileşenlerinin şekillenmesinde toplumların içinde buldukları sosyal, siyasal ve ekonomik koşulların yanı sıra, dünyanın içinde bulunduğu konjonktür de belirleyici rol oynar.

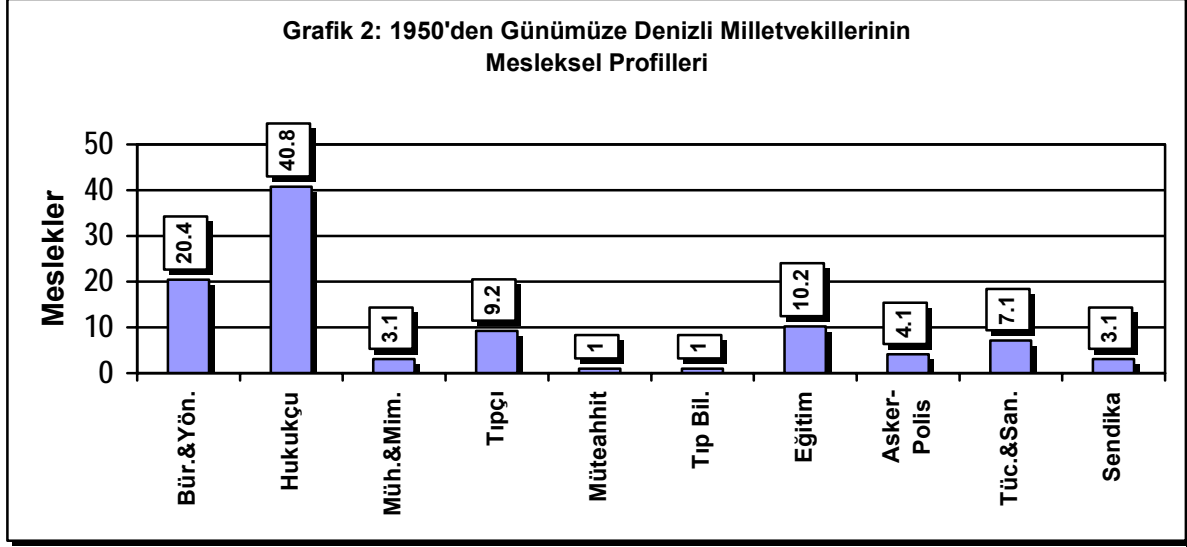
Toplumsal yapıdaki baskın meslekler (Landau, 1980), siyasal yapının şekillenmesinde ve elit dolaşım süreci üzerinde de büyük ölçüde belirleyici rol oynar. Örneğin, Türk siyasi elitleri içinde hukuk, mühendislik, sivil bürokrasi ve yöneticilik kökenli milletvekillerinin çok önemli bir ağırlığı vardır (Arslan, 2005-a; 2001-b). Düünden bugüne Denizli milletvekillerinin mesleki profilleri incelendiğinde ortaya çıkan bulgular da bu türden varsayımları destekler doğrultudadır. 1950 genel seçimlerinden bugüne Denizli halkını temsilen, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında milletvekili olarak görev yapmış doksan sekiz parlamenterden kırk tanesi, bir başka anlatımla çok partili dönem Denizli milletvekillerinin yüzde 40.8'i hukukçudur (Grafik 2). Özellikle de, 1977 genel seçimleri ile şekillenen 16. dönem Türk parlamentosu içindeki Denizli milletvekillerinin üçte ikisi (Tablo 3) hukukçudur.

Tablo-3

1950'den Günümüze Denizli Milletvekillerinin Mesleki Özgeçmişleri

	Denizli Milletvekilleri	
	(%)	Sayı
Sivil Bürokrat & Yönetici	20.4	20
Hukukçu	40.8	40
Mühendis & Mimar	3.1	3
Tıpcı	9.2	9
Müteahhit	1	1
Tıp Bilimleri (Vet.-Diş H.-Ecz.)	1	1
Eğitim	10.2	10
Asker-Polis	4.1	4
Tüccar & Sanayici	7.1	7
Sendikalar	3.1	3
Ötekiler	-	-
Toplam	100	98

Kaynak: Arslan'ın 2005 ve 2006 yıllarında gerçekleştirdiği araştırmalarda ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

19., 20. ve 20. dönem parlamentolarında görev yapan Denizli milletvekilleri arasında da hukukçuların ezici bir üstünlüğü göze çarpar. Her üç dönemde de Denizli milletvekilleri arasında hukukçu milletvekillerinin oranı yüzde 57'yi aşar. Bununla birlikte, 2002 genel seçimleri ile ortaya çıkan elitlerin dolaşım sürecinde yaşanan kan değişimi, Türkiye genelinde siyasi elitlerin profilinde olduğu kadar, Denizli milletvekillerinin mesleksel profiline de önemli oranda yansımıştır. Denizli milletvekillerinin profillinde yaşanan bu değişim üzerinde, Denizli ilinin son birkaç on yıldır yaşadığı değişim ve bilim-sanayi kenti olma yolunda gerçekleştirdiği dönüşüm de oldukça önemli rol oynamıştır. 22. dönem Denizli milletvekilleri arasında hukukçuların oranı yüzde 14.3'e düşmüştür (Tablo 3). Buna karşın sivil bürokrat ve yöneticiler, eğitimciler, tüccar ve sanayiciler ise Denizli milletvekilleri arasında daha etkin konuma yükselmişlerdir.

1950'den günümüze Denizli milletvekillerinin genel analizine geri döndüğünde, Denizli'li seçmenlerin, kendilerini temsil etmesi için ikinci sırada destek verdiği meslek grubu ise sivil bürokrat ve yöneticilerdir. Bu meslek grubunun bütün dönemler bazında, Denizli milletvekilleri arasında temsil edilme gücü yüzde 20.4'tür. Sivil bürokrat ve yöneticileri, yüzde 10.2 ile eğitimciler izler. Denizli milletvekilleri arasında temsil edilme şansı bulan bir başka önemli meslek grubu da tıpçılardır. 19. dönemden itibaren, 1990'lı yıllarda yıldızı parlayan bir başka önemli meslek grubu ise tüccar ve sanayicilerdir.

3.3. DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİNİN EĞİTİM DÜZEYLERİ VE YABANCI DİL BİLGİSİ

Günümüzde, toplumların toplumsal ve siyasi gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan çok önemli kriterlerden bir tanesi de eğitimidir. Dünyada ve Türkiye'de yaşanan değişim ve modernleşmeye paralel olarak, yavaş da olsa, elit dolaşım süreci üzerinde etkili olan faktörler arasında, aristokratik etkenlerin önemi azalmaya, kazanılan bireysel yetenek ve yeterliliklerin önemi ise artmaya başlamıştır. Hem niceliksel ve hem de niteliksel yönleri ile, eğitim de böylesi önemli çağdaş etkenlerden bir tanesidir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

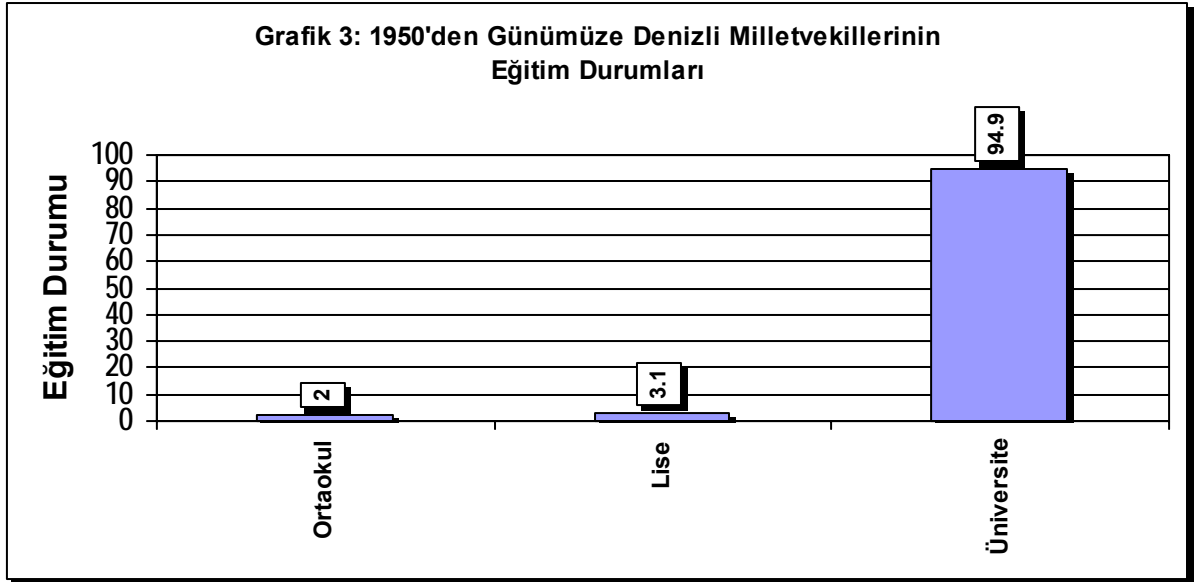
İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Dünden bugüne Denizli milletvekilleri bu eğitim kriteri temelinde incelendiğinde önemli bulgularla karşılaşılır. Tablo 4’te de görüldüğü gibi, 98 milletvekilinden 93 tanesi üniversite mezunudur. Durum, oransal açıdan incelendiğinde, Denizli milletvekillerinin yaklaşık yüzde 95’inin üniversite mezunu olduğu görülür. Lise mezunlarının oranı yaklaşık yüzde 3, ortaokul mezunlarının oranı ise yüzde 2’dir. Bu oransal veri ise, “Denizli halkının eğitime ve yüksek eğitim gerektiren mesleklere oldukça büyük bir önem atfettiği, üniversite mezunu olmanın, Denizli’den milletvekili seçilebilmek için neredeyse bir ön koşula doğru dönüşmekte olduğu” görüşünü destekleyici bir kanıt olarak ileri sürülebilir.

Tablo-4
Denizli Milletvekillerinin ve Türk Siyasi Elitlerinin Eğitim Düzeyleri

Eğitim Düzeyi	Türk Siyasi Elitleri		
	Türkiye Geneli (%)	Denizli Milletvekilleri	
		(%)	Sayı
Üniversite	80.1	94.9	93
Lise	8.3	3.1	3
Ortaokul	7.3	2	2
İlkokul	4.3	-	-
Toplam	100	100	98

Kaynak: Arslan’ın 2005 ve 2006 yıllarında gerçekleştirdiği araştırmalarda ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

AKADEMİK BAKIŞ

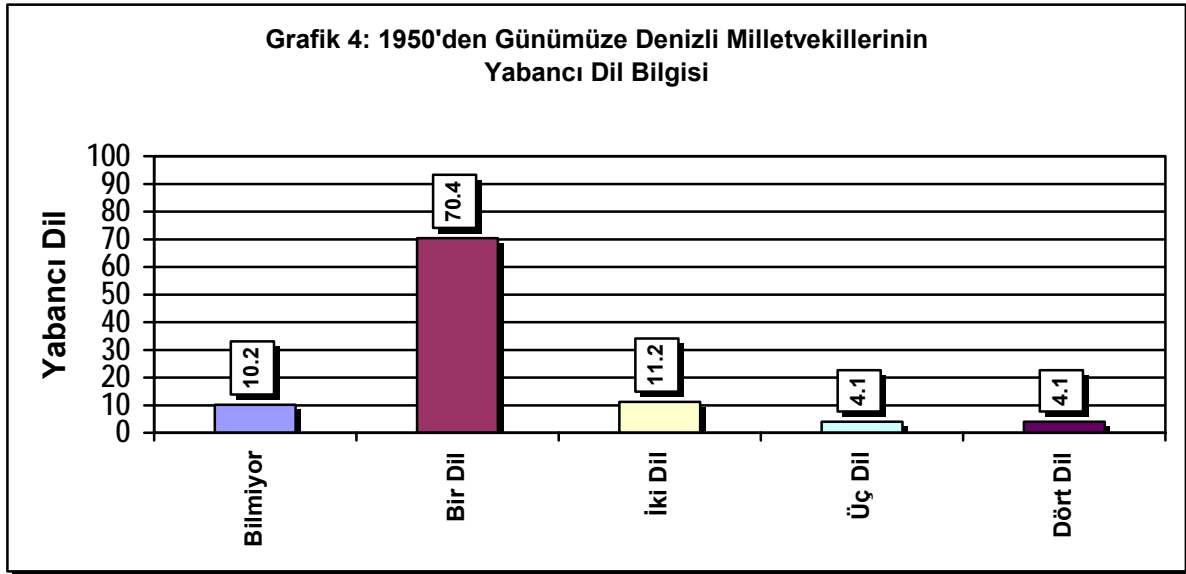
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo-5
Denizli Milletvekillerinin Yabancı Dil Bilgisi

	1950'den Günümüze Denizli Milletvekilleri	
	Sayı	(%)
Yabancı Dil Bilmiyor	10	10.2
Bir Yabancı Dil Bilen	69	70.4
İki Yabancı Dil Bilen	11	11.2
Üç Yabancı Dil Bilen	4	4.1
Dört Yabancı Dil Bilen	4	4.1
Toplam	98	100

Kaynak: Arslan'ın 2006 yılında gerçekleştirdiği araştırmada ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

Türk toplumunun, Atatürk'ün liderliğinde başlattığı modernleşme sürecinin (Arslan, 2005-b; 2003-c) bir sonucu olarak, açık toplum olma yolunda hızla ilerlemektedir. Türk toplumu, sahip olduğu dinamikleri etkin bir şekilde, verimli alanlara kanalize etmeyi etkin bir şekilde başarabildiğinde; sosyal, ekonomik ve siyasal anlamda kendi kabuğunu kırma yolunda aldığı mesafeyi katlayarak arttıracak, “muasır medeniyetler seviyesini yakalayıp aşmada” ve dünya devleri arasında hakkettiği yeri daha kısa süre içinde alacaktır. Bu idealler ve dünya ile entegrasyon doğrultusunda, yabancı dil bilmek oldukça önemli bir avantaj, bunda ötesinde bir zorunluluktur.

Denizli milletvekilleri, yabancı dil bilgileri bakımından incelendiğinde ortaya çıkan bulgular da bu argümanı destekler doğrultudadır. Tablo 5'te de görüldüğü gibi, 1950'den günümüze Denizli'yi temsilen görev yapmış ve yapmakta olan parlamenterlerin yaklaşık yüzde 90'ı en az bir yabancı dil bilmektedir. Bunun da ötesinde yüzde 11,2'si iki yabancı dil, yüzde 4.1'i üç yabancı dil ve yine yüzde 4.1'i de dört yabancı dil bilmektedir. Denizli milletvekillerinin yabancı dil ortalaması ise 1.2'dir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

3.4. ALDIKLARI EĞİTİMİN TÜRÜ VE MEZUN OLDUKLARI ÜNİVERSİTELER BAKIMINDAN DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİ:

Çağdaş toplumlarda, bir önceki bölümde de vurgulandığı gibi, bireylerin eğitim düzeyi kadar, alınan eğitimin niteliği ve türü de çok büyük önem taşır (Arslan, 2005-c; 1999; 1995). Öteki toplumlarda olduğu gibi, günümüz Türk toplumunda da üniversite eğitimi kadar, bu eğitimin alındığı üniversite ve hatta üniversite de eğitimin alındığı fakülte ve bölüm de oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu etkenler birbirleriyle yakın korelasyon içinde bireylerin toplumsal konumunun ve mesleki kimliğinin şekillenmesinde belirleyici roller oynamaktadır.

Denizli milletvekilleri de, üniversitede aldıkları eğitimin türü bakımından incelendiğinde de, çok önemli bulgularla karşılaşılır. Son yıllarda yaşanan düşüş trendine rağmen, hukuk eğitimi günümüz Türk toplumunda halen büyük önem taşımaktadır. Genel açıdan incelendiğinde, Tablo 6’da da görüldüğü gibi, Denizli milletvekillerinin yüzde 46.9’u hukuk fakültesi mezunudur. Denizli milletvekilleri arasında yaygın ikinci eğitim türü ise, yüzde 11.2 ile tıptır. Bunu yüzde 10.2’lik oranla sosyal-Politik-Ekonomik ve Ticari bilimler izlemektedir. Mühendislik ve mimarlık fakültesinde eğitim görmüş bireyler ile eğitim fakültesi mezunları da, Denizli milletvekilleri arasında önemli oranda temsil edilme fırsatı bulan meslek gruplarıdır.

Tablo-6

Aldıkları Eğitim Türü Bakımından Denizli Milletvekilleri

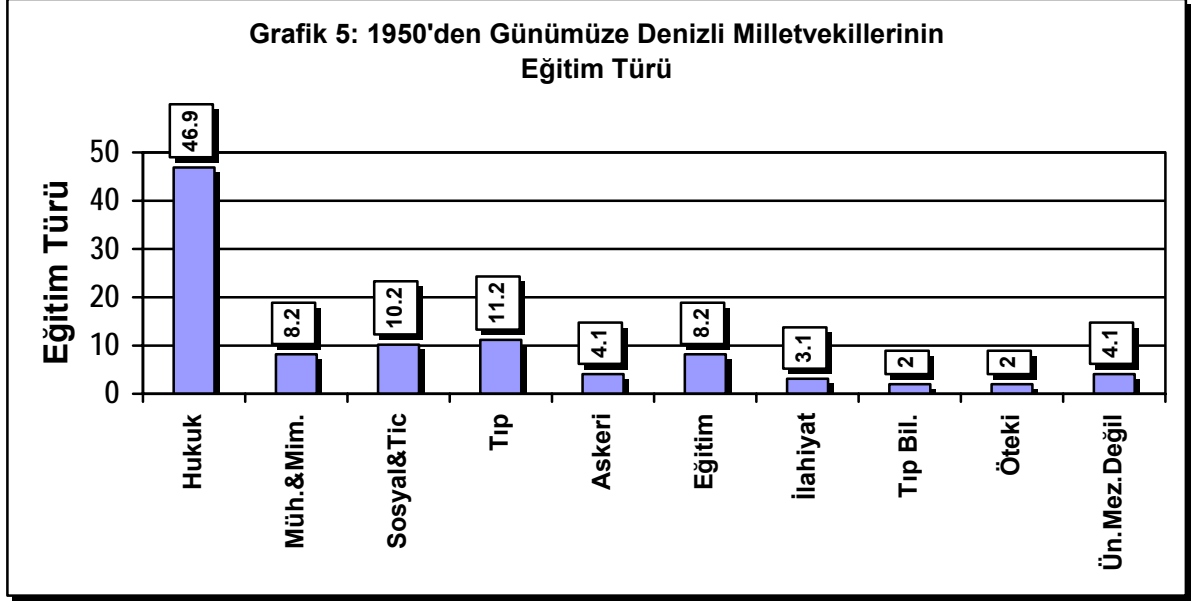
Eğitim Türü	1950’den Günümüze Denizli Milletvekilleri	
	Sayı	(%)
Hukuk	46	46.9
Mühendislik ve Mimarlık	8	8.2
Sosyal-Pol.-Ekon. ve Tic. Bilimler	10	10.2
Tıp	11	11.2
Askeri	4	4.1
Eğitim	8	8.2
İlahiyat	3	3.1
Tıp Bilimleri (Diş H.-Vet.-Ecz.)	2	2
Öteki	2	2
Üniversite Eğitimi Yok	4	4.1
Toplam	98	100

Kaynak: Arslan’ın 2006 yılında gerçekleştirdiği araştırmada ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

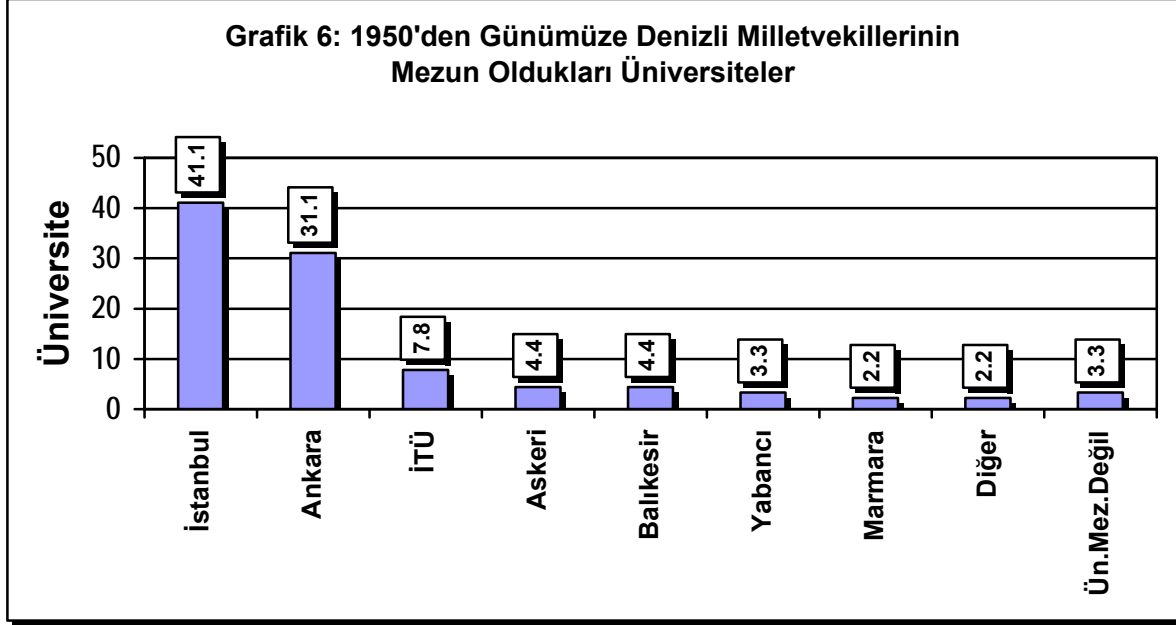
İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo-7
Denizli Milletvekillerinin Mezun Oldukları Üniversiteler

Üniversiteler	1950'den Günümüze Denizli Milletvekilleri	
	Sayı	(%)
İstanbul	37	41.1
Ankara	28	31.1
İTÜ	7	7.8
Askeri	4	4.4
Balıkesir	4	4.4
Yabancı	3	3.3
Marmara	2	2.2
Diğer	2	2.2
Ün. Mezunu Değil	3	3.3
Toplam		100

Kaynak: Arslan'ın 2006 yılında gerçekleştirdiği araştırmada ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

Günümüz toplumlarında yaşanan elitlerin deveranı sürecinde, alınan eğitimin türü kadar, bu eğitimin hangi üniversiteden alındığı da büyük ölçüde etkilidir. Bir çok toplumda olduğu gibi, Türk toplumunda da prestiji yüksek elit eğitim kurumları vardır. Hal böyle olunca, Türk siyasi elitlerinin önemli bileşenlerinden birini oluşturan Denizli milletvekillerinin mezun oldukları üniversitelerin incelenmesinden ortaya çıkacak bulguların da önemi artmaktadır.

Bu saptamadan hareketle, 1950'den günümüze TBMM'de parlamenter olarak görev yapmış ve yapmakta olan milletvekilleri incelendiğinde, İstanbul Üniversitesi mezunlarının Denizli milletvekilleri arasında en büyük grubu oluşturduğu görülür. Bir başka deyişle, Denizli milletvekillerinin yüzde 41.1'i İstanbul Üniversitesi mezunudur (Tablo 7). İstanbul Üniversitesi mezunlarını, yüzde 31.1 ile Ankara Üniversitesi mezunları izler. Yalnızca bu iki üniversiteden mezun olmuş milletvekilleri, Denizli milletvekillerinin yaklaşık dörtte üçünü oluşturur. Parlamento'ya Denizli'den milletvekili veren bir başka önemli üniversite ise İstanbul Teknik Üniversitesi'dir. Askeri eğitim kurumları ve Balıkesir Üniversitesi de, Denizli milletvekillerinin eğitimsel profillerinin şekillenişinde rol oynayan öteki önemli eğitim kurumlarıdır.

3.5. DENİZLİ MİLLETVEKİLLERİNİN CİNSİYETİ, MEDENİ DURUMU VE ÇOCUK SAYISI

Cinsiyet faktörü yalnızca geleneksel toplumlarda değil, gelişmekte olan ya da gelişmiş toplumlarda da, bireysel ve toplumsal yaşamda önemli rol oynayan etkenlerden bir tanesidir. Günümüz toplumlarında, toplumsal yaşamda cinsiyete dayalı rol ayrışması, toplumların gelişmişlik düzeyi ile ters orantılı değişmeye başlamış olsa da, hemen her toplumda, az yada çok bu realite gözlemlenebilir. Özellikle de siyaset kurumu incelendiğinde, kadın aleyhine olan cinsiyet ayrımcılığı bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilir. Diğer bir çok gelişmiş ya da

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

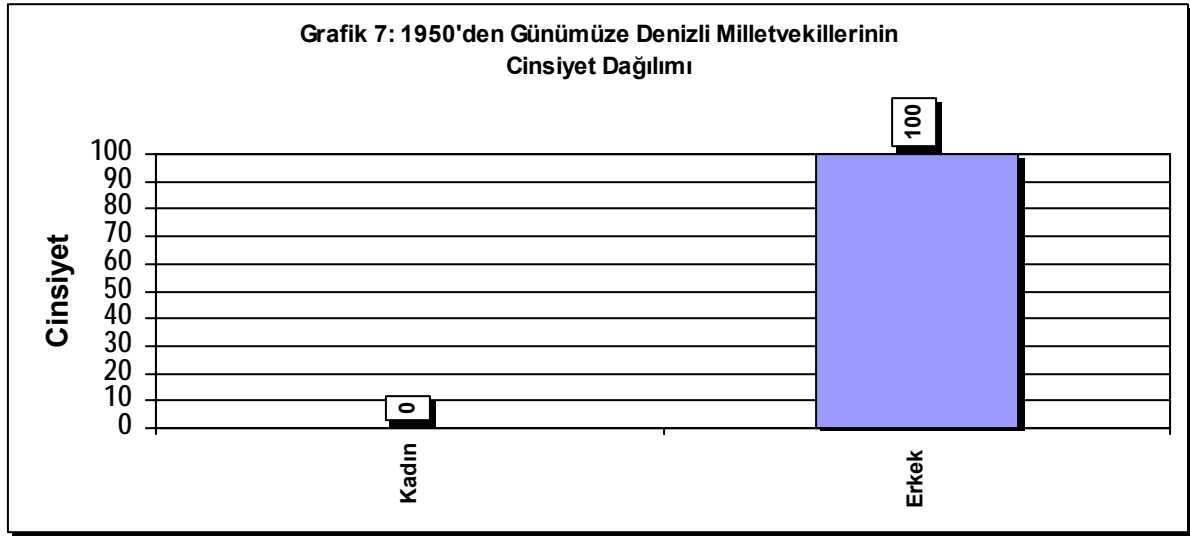
gelişmekte olan ülkede olduğu gibi, Türk siyasi elitleri de erkek egemen bir karaktere sahiptir (Arslan 2004-g; 2004-h). Bununla birlikte Türk kadını, demokratik toplumsal yaşam içinde öteki bir çok ülke kadınlarından çok daha önce ve etkili bir şekilde yer almaya başlamıştır. Ne var ki, Büyük Önder Atatürk'ün öncülüğünde başlatılan bu olumlu gelişme, takip eden süreçte geliştirilerek sürdürülemediği. Türk kadını ilk kez milletvekili seçilme hakkını kullandığı 1935 genel seçimlerinde elde ettiği yüzde 4'lük temsil edilme oranına yeniden ancak 1999 ve 2002 genel seçimlerinde ulaşabilmiştir (Arslan, 2006). Çok partili dönem Denizli milletvekilleri, cinsiyet faktörü bağlamında incelendiğinde de çok çarpıcı bulgularla karşılaşılır. Tablo 8'de de görüldüğü gibi, 1950'den günümüze Denizli'yi temsilen TBMM'de görev yapmış milletvekillerinin tamamı erkektir.

Tablo-8
Denizli Milletvekillerinin Cinsiyet Dağılımı

	Cinsiyet (%)		Toplam
	Kadın	Erkek	
Denizli Milletvekilleri (1950-2006)	0	100	100

Kaynak: Arslan'ın 2005 ve 2006 yıllarında gerçekleştirdiği araştırmalarda ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlemiştir.

Denizli milletvekillerinin sosyolojik profilleri, medeni durum kriteri baz alınarak incelendiğinde de çok önemli bulgular ortaya çıkar. Türkiye genelinde olduğu gibi, Denizli özelinde de Türk halkı evlilik kurumuna özel bir önem atfeder. Bu realiteyle yakından bağlantılı olarak, incelenen süreçte görev yapmış Denizli milletvekillerinin yüzde 99'unun evli erkeklerden oluştuğu görülür (Tablo 9, Grafik 8). Bir başka anlatımla, bu süreç içinde görev yapmış 98 parlamenterden yalnızca bir tanesi bekârdır. Söz konusu milletvekili de, 2002 seçimleri ile şekillenen günümüz 22. dönem parlamentosunda görev yapmaktadır.

AKADEMİK BAKIŞ

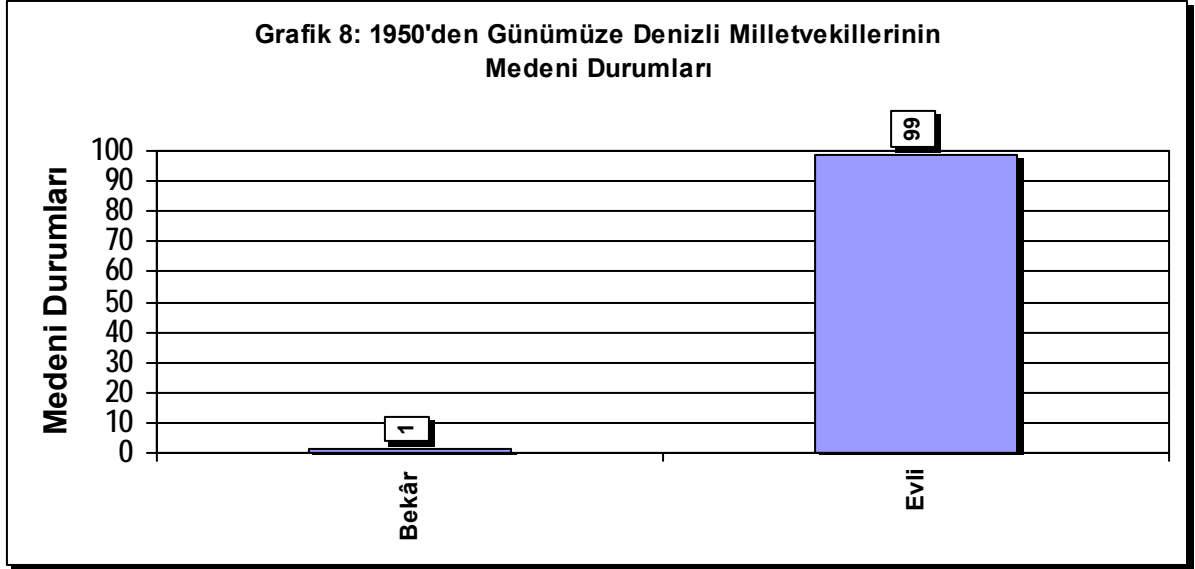
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Tablo-9
1950'den Günümüze Denizli Milletvekillerinin Medeni Durumları

		Medeni Durum		Dönem Toplamı
		Evli	Bekâr	
Denizli Milletvekilleri	Sayı	97	1	98
	%	99,0%	1,0%	100,0%

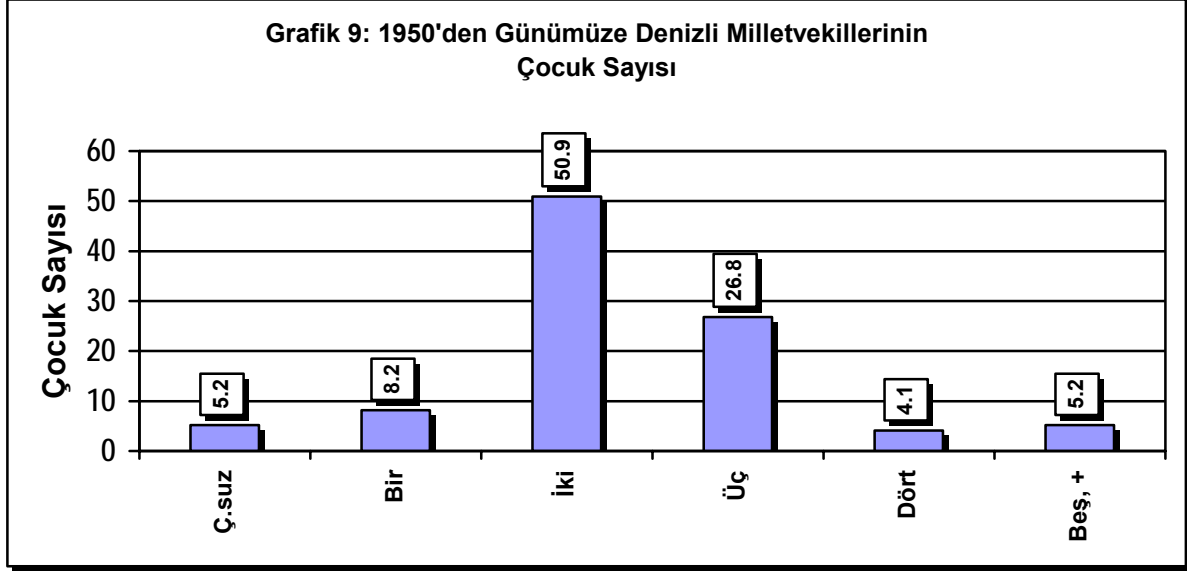
Kaynak: Arslan'ın 2006 yılında gerçekleştirdiği araştırmada ortaya koyduğu verilerden hareketle düzenlenmiştir.

Denizli milletvekillerinin toplumsal profilleri son olarak, çocuk sayısı temelinde hane halkı büyüklüğü açısından incelendiğinde de önemli sonuçlarla karşılaşılır. 56 yıllık dönemi kapsayan süreç incelendiğinde, çok partili dönem Denizli milletvekillerinin ortalama çocuk sayısının 2.32 olduğu görülür. Çok partili dönem Türk siyasi elitlerinin ortalama çocuk sayısının 2.5 olduğu (Arslan, 2006) dikkate alındığında, Denizli milletvekillerinin ortalama çocuk sayısının, aynı dönem Türk siyasi elitlerinin daha altında olduğu gerçeği ortaya çıkar. Tablo 10 incelendiğinde de görüleceği gibi, Denizli milletvekillerinin yarısı iki çocuklu, dördte biri de üç çocukludur. Dört ya da daha fazla çocuklu milletvekillerinin, bütün milletvekilleri arasında oranı ise yüzde 9.3'tür (Grafik 9).

Tablo-10
1950'den Günümüze Denizli Milletvekillerinin Çocuk Sayısı

		Çocuk Sayısı						Dönem Toplamı
		Yok	Bir	İki	Üç	Dört	Beş, +	
Denizli Milletvekilleri	Sayı	5	8	49	26	4	5	97
	%	5,2%	8,2%	50,5%	26,8%	4,1%	5,2%	100,0%

4. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Toplumsal hiyerarşinin en üst pozisyonlarını işgal eden ve toplumsal-siyasal güç pastasından da en yüksek oranda pay alan bireyler konumundaki siyasi elitlerin sosyolojik profillerinin incelenmesi, toplumların siyasi yapısının daha iyi anlaşılabilmesi bakımından büyük önem taşır. Bu realiteden hareketle çalışmada, 1950'den günümüze 56 yıllık süreçte, dünden bugüne, Türk bireylerinin ve toplumun yaşantısına yön vermiş/vermekte olan Türk siyasi elitleri içinde, Denizli ilini temsilen yer almış/almakta olan parlamenterlerin sosyolojik açıdan incelenmesi hedeflendi.

Araştırmanın bulguları, Denizli milletvekilleri arasında bazı toplumsal gruplar aşırı şekilde temsil edilirken, bazı toplumsal kesimler toplum içindeki varlıklarına oranla çok daha az oranda temsil edildiğini göstermektedir. Türk siyasi elitlerinin önemli bileşenlerinden biri olan Denizli milletvekilleri özellikle cinsiyet, yaş, mesleki geçmiş, eğitim düzeyi ve görülen eğitimin türü (Boyd, 1973; Macdonald, 1977) gibi temel sosyolojik etkenler bazında incelendiğinde, siyasal gücün toplum kesimleri arasında dengesiz dağılımı daha açık bir şekilde gözler önüne serilir.

Denizli milletvekillerinin önemli bir çoğunluğunu ortanın altı yaşındaki bireyler ve gençler oluşturmaktadır. On dört dönemin bütün verileri dikkate alındığında, Denizli milletvekillerinin yaş ortalamasının 44.8 olduğu görülür. 45 yaş altı bireylerin milletvekilleri arasında temsil edilme oranı, bütün dönemler genelinde, yüzde 50'den fazladır. Bununla birlikte, 1980'li yılların ikinci yarısından itibaren bu elit grubunun ortalama yaşında önemli bir artış göze çarpar. Öyle ki, 1980'li yılların başında 44 civarında olan yaş ortalaması, 1995 genel seçimleri sonrasında 52'ye kadar yükselir. Hiçbir kadının yer almadığı bu elit grubu içinde özellikle evli ve üniversite mezunu erkeklerin ezici bir üstünlüğü gözlemlenir. İstanbul Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi mezunlarının dörtte üçlük bir orana yaklaştığı çok partili

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

dönem Denizli milletvekillerinin yarıya yakını hukuk fakültesi mezunudur. Mesleksen açıdan da avukat, hakim ve savcıların oluşturduğu hukukçular en yüksek oranda temsil edilmektedir. Bu meslek grubunu, sivil bürokrat ve yöneticiler ile üniversite hocalarının ve öğretmenlerinin oluşturduğu eğitimciler ve tıpçılar izler. Özetle Denizli milletvekilleri genç ve orta yaşlıların ağırlıkta olduğu, üniversite mezunu, ağırlıklı olarak hukuk eğitimi almış, hukukçu ve sivil bürokrasi-yönetici kökenli, evli erkeklerin egemen olduğu bir elit grubu niteliği sergilemektedir. Klasik demokrasi teorisinin “salt eşitlikçilik” ilkesi ile çelişir bir görünüm oluşturan bu durum, ancak elit teorisi ile, özellikle de elitist (Etzioni, 1993) elit teorisi ile açıklanabilir.

KAYNAKÇA:

ALBAYRAK, M. (2004), Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti, Ankara: Phoenix Yayınları.

ALTUNIŞIK, R., Coşkun, R., (vd.) (2004) Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SPSS Uygulamalı), Sakarya: Sakarya Kitabevi.

ARSLAN, A. (2006), “**Çanakkale Milletvekillerinin Sosyolojik Profilleri**”, Uluslararası Çanakkale Kongresi, Çanakkale Vakfı-İstanbul Kültür AŞ.-Onsekiz Mart Üniversitesi, İstanbul, 17-18 Mart 2006.

ARSLAN, A. (2005-a), “Tek Partili Dönem Ve Çok Partili Dönem Türk Siyasi Elitlerinin Toplumsal Profillerinin Karşılaştırmalı İncelemesi”, “**İş-Güç**” **Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, cilt: 7, Sayı: 1, 2005, http://www.isguc.org/arc_view.php?ex=240, 8.3.2005.

ARSLAN, A. (2005-b), "The Evaluation Of Parliamentary Democracy In Turkey And Turkish Political Elites". ***Historia Actual On-Line***, (Contemporary History Association – Asociacion De Historia Actual) v. 3, n. 6 (2005) (**Revista Electrónica «Historia Actual On-Line», Año III, N° 6, Invierno 2005**), [journal on line] Available from Internet at: <http://www.hapress.com/abst.php?a=n06a10> > 08.03.2005.

ARSLAN, A. (2005-c), “Educational Bases of Turkish Democracy: Educational Backgrounds of Turkish Elites”, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi (Journal of Sociological Research), Cilt: 8, Sayı: 1, Bahar 2005, ss. 5-30.

ARSLAN, A. (2005-d), “1995’ten Günümüze Türk Siyasi Elitlerinin Sosyolojik Analizi”, III. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi, Kırgızistan Celalabat Kommersiyalık Enstitüsü – Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat-Kırgızistan, 5-9 Haziran 2005.

ARSLAN, A. (2004-a), “The Theories on the Power: Elite Theory”, “**İş-Güç**” **Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, cilt: 6, Sayı: 1, 2004, http://www.isguc.org/arc_view.php?ex=193

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ARSLAN, A. (2004-b), “The Theories on the Power 2: Class Theory”, “İş-Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, cilt: 6, Sayı: 2, 2004, <http://www.isguc.org/>.

ARSLAN, A. (2004-c), “Türkiye’de İktidarın Sosyolojik Anatomisi ve Türk İktidar Seçkinleri”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 1, 1 Ocak-31 Mart 2004, ss. 1-25.

ARSLAN, A. (2004-d), “Türk İktidar Seçkinleri”, Kırgızistan Kommersiyalık Enstitüsü, **Akademik Bakış, Türk Dünyası Celalabat İşletme Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 3, 2004, ss.: 1-9, http://www.tdcif.org/a_view.php?pg=arc_view&ex=13

ARSLAN, A. (2004-e), “Turkish Political Elites (Türk Siyasi Elitleri)”, **International Journal of Human Sciences, Political Science**, 20.12.2004, <http://www.insanbilimleri.com/en>,

ARSLAN, A. (2004-f), “Social Anatomy of Turkish Top Political Elites in Contemporary Turkey”, **International Journal of Human Sciences, Political Science**, 21.12.2004, <http://www.insanbilimleri.com/en>,

ARSLAN, A. (2004-g), “Cumhuriyet’ten Günümüze Türk Siyasi Hayatında Eşitsizlikler”, **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Siyaset Bilimi** 01.01.2005, <http://www.insanbilimleri.com/>.

ARSLAN, A. (2004-h), “Çağdaş Türk Toplumunun Siyasi Hayatında Kadının Yeri ve Türk Siyasi Elitleri Arasında Kadının Temsil Edilme Durumu”, **Kadın Çalışmalarında Disiplinlerarası Buluşma Sempozyumu Kitabı**, Cilt: 3, Ss.: 101-110, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.

ARSLAN, A. (2004-i), “Türkiye’nin Siyasi ve Toplumsal Değişme Sürecinde Ordu ve Türk Askeri Elitleri”, **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi (Journal of Sociological Research)**, Cilt: 6, Sayı: 1, Bahar 2003, ss. 5-28.

ARSLAN, A. (2003-a), “Eşitsizliğin Teorik Temelleri: Elit Teorisi, **Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 2003-2, ss. 115-135.

ARSLAN, A. (2003-b), “Elit Teorisi Işığında Günümüz Türk Toplumunun Genel Bir Değerlendirmesi”, **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi (Journal of Sociological Research)**, Cilt: 6, Sayı: 2, Güz/Autumn 2003, ss. 5-30, Ankara,

ARSLAN, A. (2003-c), “A Different Modernisation Experience In the Middle East: The Army And Modernisation In Turkey”, **Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Merkezi Orta Doğu Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 2, Temmuz 2003, ss.: 151-168,

ARSLAN, A. (2003-d), “Çok Partili Dönem Türk Siyasi Elitlerinin Sosyolojik Profilleri”, **Jeopolitik Bilimsel Araştırmalar Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 7, Yaz 2003, ss. 131-138, İstanbul.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ARSLAN, A. (2003-e), “Emergence Of The Turkish Bourgeoisie And Business-Politics Relations In Turkey”, **“İş-Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, cilt: 5, Sayı: 2, 2003,

ARSLAN, A., (2003-f) “Elit Teorisi Işığında Günümüz Türk Toplumunun Genel Bir Değerlendirmesi”, **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi (Journal of Sociological Research)**, Cilt: 6, Sayı: 2, ss. 5-30, Güz / Autumn 2003.

ARSLAN, A. (2001-a), “Türk Medya Elitleri: Bir Durum Tespiti”, **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi (Journal of Sociological Research)**, Cilt: 4, Sayı: 2, Kış 2001, ss. 135-164.

ARSLAN, A., (2001-b), “Cumhuriyet Dönemi (1920-1995)Türk Siyasi Elitlerinin Toplumsal Profili (Sociological Profiles of Turkish Political Elites in Republican Era)”, **Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 2, 2001, ss. 5-16.

ARSLAN, A. (1998), “The Theories On Inequality: Elite Theory and Class Theory”, 18 March 1998, Guildford: University of Surrey, Department of Sociology.

ARSLAN, A. (1995), Turkish Political Elites: Social Construction of Turkish Political Elites and Top Political Leadership in Turkey, Guildford: University of Surrey, Department of Sociology.

BACHRACH, P. & Baratz, M. (1962), "Two Faces of Power", American Political Science Review, vol. LVI.

BULMER, M. (1994), Sociological Research Methods, London: Macmillan.

ÇAĞLAR, A. & ARSLAN, A. (2000), “Cumhuriyet’ten Günümüze Türk Siyasi Liderleri: Atatürk’ten Demirel’e Üst Siyasi Elitler”, **Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, c. 8, s. 2/200, s. 499-514.

DAHL, R. (1961), Who Governs?, New Haven, Yale UP.

DPT, (2006-a), Devlet Planlama Teşkilatı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması 2003, 6.2.2006, <http://www.dpt.gov.tr/bgyu/seg/iller2003.html>

DPT, (2006-b), Devlet Planlama Teşkilatı Çanakkale İli Gelişmişlik Performansı, 6.2.2006 <http://www.dpt.gov.tr/bgyu/ipg/marmara/canakkaleper.pdf>

ETZIONI, H. (1993), The Elite Connection, London: Polity Press.

FREY, W.F. (1965), The Turkish Political Elite, Massachusetts: MIT Press.

GILBERT, N. (1997), Analysing Tabular Data, London: Sage.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

GILBERT, N. (1994), Researching Social Life, London: Sage.

JARY, D. & Jary, J. (1991), Dictionary of Sociology, Glasgow: Harper Collins.

HEALEY, J. F. (1993), Statistics: A Tool For Social Research, California: Wadsworth.

HERTZ, R. & Imber, J. B. (1995), Studying Elites Using Qualitative Methods, London: Sage.

KIZILÇELİK, S. & Erjem, Y. (1992) Açıklamalı Sosyoloji Terimler Sözlüğü, Konya: Emre.

LANDAU, J. M., Özbudun, E., & Tachau, F. (1980) Electoral Politics in the Middle East, London: Cronm Helm.

MACDONALD, M. (1977), The Education of Elites, Milton Keynes: Open University Press.

MEISEL, J. (1962), The Myth of the Rulling Class: Gaetano Mosca and Elite, Michigan: University Press.

MOYSER, G. & W'agstaffe, M. (1987), Research Methods for Elite Studies, London: Allen and Unwin.

MOSCA, G. (1939), The Ruling Class, New York: McGraw Hill.

PARETO, V. (1968), The Rise and Fall of the Elites, New Jersey: The Bedminster.

MILLS, C.W. (1956), The Power Elite, London: Oxford.

PRESTHUS, R. (1964), Men at the Top, New York: Oxford University Press.

PUTNAM, R. (1976), The Comparative Study of Political Elites, New Jersey: Prentice Hall.

TBMM (2003), TBMM Albümü 22. Dönem (TGNA-Turkish Grand National Assembly Album), Ankara: TBMM Basımevi.

TBMM (2000), TBMM Albümü 21. Dönem (TGNA-Turkish Grand National Assembly Album), Ankara: TBMM Basımevi.

TBMM (1997), TBMM Albümü 20. Dönem (TGNA-Turkish Grand National Assembly Album), Ankara: TBMM Basımevi.

TBMM (1994), TBMM Albümü 1920-1991 (TGNA-Turkish Grand National Assembly Album), Ankara: TBMM Basımevi.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 11 Ocak – 2007

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

TBMM (1992), TBMM Albümü 19. Dönem (TGNA-Turkish Grand National Assembly Album), Ankara: TBMM Basımevi.

THOENES, P. (1966), Elites in the Welfare State Toronto: Trans Canada Press.

TURHAN, M. (1991), Siyasal Elitler, Ankara: Gündoğan Yayınları.

YÜCEKÖK, A.N. (1983), Türkiye’de Parlamantonun Evrimi (The Evaluation of the Parliament in Turkey), Ankara: Ankara University.